

Senter for Utviklingsstudier,
Universitetet i Bergen,
Nygårdsgt. 5,
5015 Bergen,
Tlf. + 47 55 589300

Bergen, 29.06.2002

Miljøverndepartementet,
Postboks 8013 Dep,
0030 Oslo.

Re: Høring av NOU 2002:1 Fortid former framtid

Vedlagt følger høringsuttalelse av NOU 2002:1 Fortid former framtid – utfordringer i en ny kulturminnepolitikk.

Senter for Utviklingsstudier var ikke en av institusjonene som fikk denne NOU til høring, men med bakgrunn i vårt sterke engasjement innen internasjonale prosjekter hvor arkeologi og kulturarvsvforskning står sentralt tillater vi oss likevel å sende inn en uttalelse. Da våre prosjekter er hovedsakelig knyttet sterkt opp mot bistand er det i særdeleshet kapittel 13 vi uttaler oss om.

Med Vennlig Hilsen

Ove Stoknes

Kontorsjef

Senter for Utviklingsstudier,
Universitetet i Bergen,
Nygårdsgt. 5,
5015 Bergen,
Tlf. + 47 55 589300

Bergen, 28.06.2002

Høring av NOU 2002:1: Fortid former framtid - Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk

Sammendrag av utredning

Stortinget anbefalte våren 1998 å nedsette et offentlig utvalg for å utrede en ny kulturminnepolitikk. *Kulturminneutvalget* ble oppnevnt ved kongelig resolusjon av 9. april 1999 for å utrede mål, strategier og virkemidler i kulturminnepolitikken. Kulturminneutvalgets utredning NOU 2002:1 *Fortid former framtid – Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk* ble overlevert miljøvernministeren 21. desember 2001. Utredningen er nå sendt ut på høring.

Utvalgets flertall legger i utredningen vekt på både å vurdere kulturminner og kulturmiljøer som ressurser i seg selv, og å se kulturminnene og kulturminnepolitikken som ledd i en større samfunnsmessig sammenheng. Utvalgets visjon for framtidens kulturminnepolitikk er "*Kulturminner og kulturmiljøer - kilder til opplevelse, utvikling og verdiskaping*". For å nå denne visjonen er det utarbeidet fem mål:

1. Kulturminner og kulturmiljøer viser et historisk, kulturelt og materielt mangfold.
2. Samvirket mellom mennesker og kulturminner skaper verdier, kunnskap og opplevelser.
3. Sammenhengen mellom natur og kulturminner stimulerer til bærekraftig ressursforvaltning.
4. Det er likeverd i samspillet mellom offentlige og private aktører.
5. De økonomiske rammene står i forhold til oppgavene.

På denne bakgrunn ønsker utvalgets flertall å legge grunnlaget for en kulturminnepolitikk som skal gi bedre vern og bedre bruk av mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer ved

- å legge vekt på kulturell variasjon og mangfold
- å gi muligheter for et differensiert vern og for regionale variasjoner
- å gi rom for åpne og fleksible verdivurderinger som tar hensyn til historiske, sosiale og kulturelle sammenhenger
- å legge økt vekt på formidling av og tilgjengelighet til kulturminner og kulturmiljøer

- å legge vekt på prosesser med bred deltakelse og lokal forankring
- å rette større oppmerksomhet mot kulturminner og kulturmiljøer som kunnskaps- og opplevelsesressurser
- å legge vekt på miljømessige sammenhenger, inkludert sammenhengen mellom natur og kultur
- å legge til rette for en tilpassing mellom vernets formål og eieres, rettighetshaveres og brukeres interesser, inkludert videreføring og utvikling av næringsvirksomhet
- å foreta en markant større økonomisk satsing og en rettferdig fordeling av omkostningene ved fredning og vern
- å gjennomføre lovendringer og organisatoriske endringer for å oppnå dette

Utvalgets flertall har fremmet til sammen 141 anbefalinger for å oppfylle disse målene.

Utredningens fokus:

I sitt mandat ble utvalget bedt om å vurdere videreutvikling av kulturminnepolitikken, med særlig vekt på:

- perspektivet på kulturminner som ressurs for samfunnet
- vern og forvaltning av fredete og bevaringsverdige kulturminner
- eieres rolle og situasjon
- kommunenes og organisasjonenes rolle i kulturminnearbeid
- nettverksbygging
- staten som eier
- organiseringen av kulturminneforvaltningen på fylkesnivå, herunder også samisk kulturminneforvaltning
- internasjonalt kulturminnesamarbeid, med spesiell vekt på utviklingssamarbeid

Utredningen er delt i to hoveddeler:

Del I: Verdigrunnlag og hovedlinjer i en ny kulturminnepolitikk

Del II: Forslag til tiltak

Det vil i særlig grad være det siste punktet som Senter for utviklingsstudier vil fokusere på. I all vesentlighet dreier dette seg om kap. 13 og vedlegg 3 av utredningen. Da senteret har lange tradisjoner innen prosjekter hvor internasjonal kompetanseoppbygging og formidling står sentralt er også tema som omhandles i kapittel 11 av interesse.

I *kapittel 11* tas det utgangspunkt i at kunnskap er grunnleggende både for å kunne ta vare på kulturminner og kulturmiljøer, og for å skape interesse, engasjement og aktivitet rundt dem. Utvalgets flertall har konsentrert forslagene om tiltak overfor skolen, innenfor håndverkerutdanning og konservatorutdanning, og knyttet til kunnskapsoppbygging gjennom forsknings- og utredningsvirksomhet. Behovet for å etablere kompetansemiljøer for konservator tjenester og håndverkertjenester i hele

landet er også gitt en egen vurdering. En del av de tiltakene som foreslås i kapitlet er fellestiltak med museumssektoren.

I kapittel 13 gjennomgås Norges internasjonale kulturminnesamarbeid, knyttet opp mot konvensjonene som er presentert i utredningens vedlegg 3. I andre del av kapitlet er kulturminnerettet utviklingssamarbeid vurdert. Selv om de overordnede rammene på feltet er godt gjennomarbeidete og handlingsrettete, er aktivitetsnivået likevel beskjedent. Utvalgets flertall foreslår derfor en del tiltak for å styrke innsatsen både hjemme og ute. Det legges også vekt på at kulturminnerettet utviklingssamarbeid i større grad ses i sammenheng med det generelle utviklingssamarbeidet.

I denne forbindelse vises det og til St.meld.nr. 19 (1995-96) *En verden i endring*, utarbeidet i UD i samarbeid med MD og NORAD. *Strategi for miljørettet utviklingssamarbeid 1997 – 2005*”

Senter for Utviklingsstudiers vurdering av Utredningen:

Bakgrunn:

Senterets virksomhet innen kulturminneforskning/forvaltningsrettet forskning samt kompetanseoppbygging: Internasjonal arkeologi har ved Universitetet i Bergen alltid vært tilknyttet universitetets strategiske og tverrfaglige satsninger som inngår i kunnskaps og kompetanseoppbygging gjennom utdanning på alle trinn både i Norge og det aktuelle landet som det samarbeides med.

Universitetet i Bergen har siden 1972 vært involvert i en rekke internasjonale prosjekter hvor arkeologisk forskning og kompetanseoppbygging står sentralt. Siden opprettingen av Senter for utviklingsstudier i 1986 har svært mye av denne virksomheten gått gjennom oss. Vi kan nevne prosjekter i Sudan, Tanzania, Mali, Palestina, Nepal, Kina, Zimbabwe og Mosambik.

Prosjektene har for en stor del vært ledet av professor Randi Håland som besitter en betydelig kompetanse innen internasjonal arkeologi. Hennes internasjonale verv, som bl.a. president for Safa (Society for Africanist Archaeologists), og prosjekter har bidradd til internasjonal profilering og anerkjennelse av UiBs internasjonale arkeologi og kulturminneforskning. En rekke studenter fra Afrika og Asia har tatt den internasjonale M.Phil. graden i arkeologi ved Universitetet i Bergen under ledelse av professor Håland. Dette gjelder studenter fra Zimbabwe, Tanzania, Botswana, Ghana, Palestina, Nepal og Kina. Mange av disse studentene går tilbake til sine hjemland og fortsetter å arbeide innen kulturminneforskning- og forvaltning. I den senere tid har senteret også vært involvert i store prosjekter i Mali og på Zanzibar (prof. Sean O’Fahey) hvor islamsk litteratur står sentralt, bl.a. med vekt på konservering av nylig oppdagede litteraturskatter i Mali, i samarbeid med Northwestern University og Universitetet i Oslo. Prosjektene har vært, og er, fortrinnsvis finansiert gjennom NUFU og NORAD.

Senter for utviklingsstudier har innen dette feltet vært den ledende internasjonale enheten ved Universitetet i Bergen. Vi vil vektlegge viktigheten av forskningens

sentrale og frie rolle til å utvikle samarbeid og nettverk som krysser både faggrenser og landegrenser. Internasjonal arkeologi er en del av en helhetlig, forskningsstrategisk satsning innen uland, og kan ikke sees løsrevet fra de institusjonelle samarbeidspartnerne i inn og utland. Disse samarbeidspartnerne er først og fremst ulike universiteter og utdanningsinstitusjoner, og derfor bør disse ha den endelige og faglige avgjørelsen for prosjektene.

Arkeologi er en integrert del i den tverrfaglige og internasjonale profilen ved Senter for utviklingsstudier, og fra senterets side er det viktig å fremheve at arkeologi, kulturminnevern og kulturminneforskning inngår i en større helhet av tverrvitenskapelig forskning innen kultur og samfunnsfagene. Arkeologi er en betydningsfull komponent i internasjonal satsning og samarbeid innen ulandsforskningen, og faget kan derfor ikke sees løsrevet fra andre institusjoner og samarbeidspartnere i både innland og utland.

Et internasjonalt utdanningstilbud på M.Phil.nivå innen kulturminneforskning er under planlegging og forberedelse ved Senteret.

Vurdering av utredningen:

Senteret slutter seg til utredningens utsagn om at: Kulturminner og kulturhistorie bidrar i sterk grad til utviklingen av nasjonal og individuell identitet samt at det bidrar til stabilitet og nasjonalt fellesskap. Utvalget anbefaler å styrke kulturminneaspektet i utviklingssamarbeidet og tar til ordet for en større grad av integrering av dette i det generelle utviklingssamarbeidet. Kulturminner og forskning/kompetanseoppbygging har i dag liten plass i norsk bistandsarbeide sett helhetlig.

Det har lenge vært et savn at norske bistandsmyndigheter ikke sterkere har satt som krav til utbyggere at konsekvenser for kulturminnespørsmål skal være utredet skikkelig. Det er god praksis at norske myndigheter stiller samme krav til utbyggere ute som de ville stille hjemme.

I det postkoloniale Afrika betydde historie og kulturminner veldig ofte *hvit Europeisk* historie, dette er ikke lenger tilfelle. Realiseringen av den kulturelle og økonomiske ressurs som ligger i de prekoloniale kulturminner spiller i dagens Afrika en stadig større rolle. Ikke minst innen den raskt voksende turistindustrien og relaterte næringer er dette arbeidet viktig. Dette synes også å gjenspeiles i mottakerlandene. Disse landene synes å satse stadig mer på arkeologisk forskning og kulturminneforvaltning, både den materielle og immaterielle kulturarv. Dette igjen henger sammen med formidling på alle nivåer om betydningen av "fortiden i nåtiden".

Prosjekter innen kompetanseoppbygging er stort sett organisert av universitetene gjennom NUFU-finansierte prosjekter hvor forskning og akademisk kompetanseoppbygging går hånd i hånd. Dette er en helt nødvendig kobling som bidrar til økt selvstendighet og utbygging av kulturminnevernet i mottakerlandet.

Senteret ønsker å reise et spørsmål ved den nære tilknyttingen utvalget foreslår mellom Riksantikvaren som fagsenter og NORAD, slik det ble avtalt mellom

NORAD og RA gjennom fagsenteravtalen inngått i 1999. Senteret ønsker å peke på at det kan synes uheldig at Riksantikvaren innehar en tilsynelatende dobbeltrolle både som premissleverandør og som leverandør av tjenester overfor NORAD, samtidig som en får en rolle som fagkonsulent for andre (konkurrerende) institusjoners søknader/prosjekter.

Dersom en tar utgangspunkt i at universitetene besitter landets fremste kompetanse i faglige/vitenskapelige spørsmål innen sine fagfelt, kan en stille spørsmål om hva RA i så fall skal vurdere, og om RA besitter den kompetanse som er nødvendig for å kunne vurdere vitenskapelig kvalitet/relevans i prosjekter som NORAD får til behandling, for eksempel innen universitets-samarbeid og arkeologisk forskning. Både med utgangspunkt i spørsmål om dobbeltrolle og vitenskapelig kompetanse, vil en anbefale at også andre instanser må kunne brukes til prosjektvurdering, for eksempel institusjoner utenfor Norge.

I utredningen pekes det på at RA's hovedinnsats knytter seg til nettverksbygging, kompetanseheving og informasjon. Universitetet i Bergen har i 30 år vært tungt inne i internasjonalt arbeide innen arkeologi og kompetanseoppbygging, SFU har i 16 år vært UiBs sentrale utøvende enhet på feltet. Det er da et tankekors at man kun en gang har mottatt informasjon om den internasjonale aktiviteten til RA.

Konklusjon:

SFU stiller seg i all vesentlighet bak hovedkonklusjonene til utvalget, som generelt anbefaler å gi kulturarvfeltet større plass og høyere prioritet i bistandsarbeidet. SFU ber om at koplingen mellom RA som både fagsenter og forvaltningsorgan på den ene siden, og NORAD på den andre, vurderes på nytt for å unngå dobbeltroller.

Bergen, 28.06.2002

Ove Stoknes
Kontorsjef
Senter for Utviklingsstudier

1 Vedlegg

F./dokument/Notat kultursenter2001

31.10.2001

/OS

Bergen,

Saknr. /arkivnr.

NOTAT OM CULTURAL HERITAGE VED UiB

Bearbeidet fra et notat til rektor av 27.6.01

Ove Stoknes
kontorsjef Senter for utviklingsstudier

Jfr. Skriv om "Senter for Kulturminne og naturvernforvaltning"

I Bakgrunn

Vi viser til utkast til et Senter for Kulturminne- og Naturvernforvaltning av Siri Myrvill 22.5.2001. Utkastet tar opp viktige sider ved den nasjonale og internasjonale forvaltning, og det kompetansebehov som finnes for å skjøtte vårt ansvar for egne kulturminner og kulturlandskap, og som vi trenger for å bidra internasjonalt som del av vår bistand.

Universitetet i Bergen er inne i en periode med omorganisering av senterstrukturen, der Bergensmodellen ventelig blir overflødig og dagens sentre enten går inn i den ordinære universitetsstrukturen eller til randsonen/UNIFOB. Det er da naturlig å komme med noen alternative tanker om evt. organisering av enda et senter ved UiB, contra samarbeid med/bruk av den eksisterende strukturen ved UiB.

II Momenter til organiseringen

1. Det er ikke nødvendig med et eget senter for å organisere forskning og utdanning innen kulturminne og landskapsforvaltning. Dette kan like gjerne gjøres som et samarbeid mellom de ulike miljøene som ønsker å bidra faglig, og organiseres gjennom eksisterende strukturer, dvs. instituttene og den randsonestrukturen/senterstrukturen som nå etableres. Et eget senter kan heller

vurderes etter noen år, når en ser hvilke aktiviteter en makter å etablere de første årene, og hvilke dimensjoner disse får.

2. Det vil være tungt å etablere et økonomisk fundament for et komplett senter slik notatet legger opp til, særlig dersom UiB forventes å bidra vesentlig. Kulturvern er viktig og et faglig spennende felt, men ikke av de høyest prioriterte satsingsområdene til UiB pr. i dag. HF-fakultetet prioriterer kulturstudier med vekt på europeiske kulturstudier, fremmedspråk, historie og kunsthistorie. Tre av disse feltene ligger hovedsakelig til instituttsektoren, mens Senter for europeiske kulturstudier er på vei inn i UNIFOB. Ressursmessig vil det derfor være fornuftig å starte noe mer beskjedent enn å lage et nytt senter.

3. Det vil være fornuftig å bygge på de miljøer og personer som alt har aktivitet eller kompetanse innen feltet. Det gjelder både faglig og administrativ kompetanse. Videre må en vurdere hvilke fagfelt som vil måtte trekkes med dersom programskissens forslag til formål og innhold skal imøtekommes. En må da vurdere ulike fagfelt, også utenfor HF/SV. I tillegg til kulturfaglig (HF-)kunnskap, trengs ventelig for eksempel vitenskapsfilosofisk, kulturlandskapsfaglig/ naturvitenskapelig, juridisk, økonomisk og administrativ kunnskap.

4. En bør også sortere ut de fagområdene som kan dekkes bedre av andre miljøer innen- og utenlands, og hvilke UiB/Bergen er sterke eller bør/skal være sterke. En kan legge til grunn i hovedsak tre hensyn for å avgrense Cultural Heritage-begrepet; det vil innebære å;

- a) Forhindre at evidens om vår fortid går tapt, (f.eks ved fotografering av dokumenter og nødgravninger, innsamling av myter, folkesanger, ordtak eller språk som er i ferd med å forsvinne, jfr. betydningen av etnografiske feltstudier for kartlegging av kulturminner).
- b) Preparere, magasinere, og stille ut de materielle gjenstander som er innsamlet (inkludert dokumenter). Dette dreier seg for en viktig del om teknisk kompetanse.
- c) Fortolke hva de materielle gjenstander (inkludert dokumenter) sier om kulturen og samfunnet til menneskene som produserte og brukte dem - hva slags kultur det er de avspeiler. (Gjenstandene taler ikke for seg selv om dette, det er kulturforskeren som må fortolke den kulturelle mening de hadde for fortidens mennesker).

Pkt a) bør knyttes til forskningsmessig begrunnede prosjekter som faller inn under pkt c). På pkt b) er det ganske stor kompetanse ved en mengde andre institusjoner, i Europa, Amerika og i den tredje verden. *Det er punkt c) som utgjør den faglige utfordring og det er antakelig her UiB har noe å bidra med.*

Hvis en prøver å dublere langt sterkere institusjoner ved å ville gjøre alt selv i Norge/Bergen, risikerer en å ende opp med et faglig heller provinsielt opplegg som i alle fall ikke vil kunne tiltrekke seg internasjonale kandidater (eller forskere).

5. Dette er kanskje en gylden sjanse til å starte en kulturminne-/naturvernutdanning direkte som et engelskspråklig Mastergradskurs, uten å gå veien om etableringen av norskspråklig utdanning? Det vil gjøre det lettere for kandidatene å vandre, og å sette sammen sin ferdige grad av moduler fra eget universitet og fra

samarbeidsinstitusjoner. Studenten vil, innen visse generelle faglig-strukturelle, rammer kunne sette sammen obligatoriske moduler og spesialmoduler fra egen eller andre institusjoner. Det vil bli vesentlig billigere enn å bygge opp egen kompetanse på alle nødvendige fagområder - også de områdene der UiB i dag står svakt - bare fordi det "er kjekt å ha".

6. Dersom målet er forskning og utdanning på et forsvarlig internasjonalt nivå, må vi gjøre det attraktivt å bidra for egne forskere, og helst også for å kunne rekruttere internasjonale forskere. Hele konseptet bør være internasjonalt i innhold og struktur. Da bør virksomheten inngå i de miljøer som allerede er internasjonale og har virksomhet innen feltet. Den bør også knyttes til eksisterende samarbeid og prosjektvirksomhet, og være i stand til å generere nye prosjekter.

III Senter for utviklingsstudier og kulturminne-forskning

SFU har de siste årene søkt ekstern og intern finansiering av en rekke prosjekter, aktiviteter og kandidater som i sin helhet kan kategoriseres som cultural heritage, eller kan ha komponenter innen feltet. Mange av dem har oppnådd støtte, andre søknader er nå til vurdering. Forskerne og kandidatene bak disse prosjektene kommer fra ulike institutt. Nedenfor følger en liste over prosjekter og prosjektsøknader ved SFU. Vi tror at få enheter ved UiB har et bredere aktivitetsspekter innen internasjonal cultural heritage.

Senter for utviklingsstudier inngår i en forestående utredning om evt. å bli en del av en avdeling i UNIFOB, eller av et større universitetssenter, i samarbeid med andre sentre eller deler av sentre/fagmiljøer. Allerede høsten 2000 organiserte SFU derfor sin egen administrasjon rundt en "programtenkning", eller et sett av tematiske søyler (se vedlegg). Ideen er at hvert av *programmene* skal ha slektskap til ett eller flere andre *program* innenfor SFUs totale virksomhet. Dersom en tar utgangspunkt i det relativt vide konseptet "Cultural Heritage" som i store trekk dekkende for 'kulturminne og naturvernforvaltning', berører dette i større eller mindre utstrekning virksomhet innen samtlige av våre andre nåværende *programmer*, samtidig som det utgjør et eget *program* ved SFU. Innen hver tematisk søyle vil der være ett eller flere prosjekter, kurser, nettverk, kandidater, etc.

a) Pågående eller avsluttet virksomhet:

1. Islamic Literature and Culture in Eastern and Northern Africa, NUFU 1996-2001, koord. prof. Sean O'Fahey og prof. SAK Mlacha, UDSM, Tanzania (se IIIb.1))
2. The Lower Jordan River Basin Programme, NUFU 1998-2001, koord. prof. Leif Manger og prof. Kamal Abdelfattah, Birzeit Univ., Palestina (se IIIb.2))
3. Culture, Heritage and Identity in Central America, NUFU 1998-2001, koord. førsteaman. Jon Askeland og prof. Magda Zavala, Universidad Nacional, Heredia, Costa Rica (IIIb.3))
4. Human Ecology, the Tribhuvan – Bergen Programme, NUFU 1992-2000, koord. prof. Gunnar Håland og Prem Chatry, Tribhuvan University, Nepal (se pkt. IIIb.7)

5. East Africana Collection, NUFU 1992-98, koord. fak.bibl. Tom Johnsen og univ.bibl. Julita Nawe, UDSM, Tanzania
6. Archaeology cooperation Dar es Salaam-Bergen, NUFU 1992-1996, koord. prof. Randi Håland og prof. Felix Chami, UDSM, Tanzania
7. The Indian Ocean Programme, NFR 1997-2000, prosjektleder prof. Leif Manger. Et sentralt tema er 'cultural diffusion'
8. Cooperation with CEDRAB (Mali documents) 2000-2001, NORAD, leder prof. Sean O'Fahey. (Dette initiativet fikk også strategimidler fra UiB 1999, til å finansiere et besøk fra Mali)
9. SFU søkte i 1999 NFR om et Dr.gradsstipend til cand.phil. i arkeologi, Nils Anfinset. Prosjektleder prof. Randi Håland. Dette ble innvilget fra april 2000.
10. SFU søkte i 2000 NFR om et Dr.gradsstipend til cand.philol. i arkeologi, Terje Østigård. Prosjektleder prof. Randi Håland. Dette ble innvilget fra april 2001.
11. SFU samarbeider om komponenter i et Ford Foundation-finansiert Mali-prosjekt for å redde viktige arkiver og dokumenter i Timbuctu-området. Prosjektet ligger ved ISITA, Northwestern Univ., Chicago. SFU fikk i 2000 noe midler fra NORAD til dette samarbeidet.

b) Søknader som er til behandling:

1. Kiswahili and other African Languages, NUFU 2002-2006, koord. prof. Sean O'Fahey og prof. SAK Mlacha, UDSM, Tanzania. Komponenter er cultural heritage. (pending)
2. The Lower Jordan River Basin Project, NUFU 2002-2006, koord. prof. Leif Manger og prof. Kamal Abdelfattah, Birzeit Univ., Palestina (både arkeologi-komponenten, Research on cultural landscape, Historical geography of Palestine og Cultural monuments er cultural heritage-komponenter) Tildelt 2002-2006
3. Culture, Heritage and Identity in Central America, NUFU 2002-2006, koord. førsteaman. Jon Askeland og prof. Magda Zavala, Universidad Nacional, Heredia, Costa Rica (pending)
4. The Ancestral Landscape of Manyikaland, Zimbabwe, NUFU 2002-2006, koord. prof. Randi Håland og prof. Gilbert Pwiti, Univ. of Harare, Zimbabwe (Tildelt 2002-2006)
5. The Timbuctu Manuscript Project, NUFU 2002-2006, koord. prof. Sean O'Fahey og Dir. Mohammed Diallo, CEDRAB, Mali (sentrale komponenter er cultural heritage) (avslått, men søknaden vil bli fremmet for NORAD)
6. UDSM Library Digitisation Project, NUFU 2002-2006, koord. fak.bibl. Tom Johnsen og univ.bibl. Julita Nawe, UDSM, Tanzania (pending)

7. Local Effects of Large Scale Global Changes, NUFU 2002-2006, (botanisk og sosio-kulturell studie av landskap), koord. prof. Tor H. Aase og prof. Ram Chaudry, Tribhuvan University, Nepal (Tildelt 2002-2006)
8. The Ancestral Landscape in Manica, Mozambique, NORAD, prosjektleder prof. Randi Håland og Ph.D. kand. Tore Sætersdal (under vurdering, samtaler med NORAD november)
9. Rock Art in Mozambique, NFR, prosjektleder Tore Sætersdal
10. Excavations in Jericho, NFR, prosjektleder Ph.D. cand. Nils Anfinset
11. Documentary Portraits, NFR (studie av dokumentar-sjangeren, og intervju-opptak med sentralamerikanske forfattere), prosjektleder førsteaman. Alvaro Ramirez
12. Encounters on Cultural Borderlands: Spanish Americans and their West Indian Neighbours, 1650-1850 (søkes om to post.doc.-stipend), NFR, prosjektleder førsteaman. Jon Askeland
13. Globalisation Processes in Himalayan Mountain Communities, NFR (ett av målene er å vurdere om "increased internationalisation through migration and tourism will lead to mismanagement of the agricultural landscape"), prosjektleder forsker Ole Reidar Vetaas (Tildelt for 2002-2004)

IV Oppsummering

Fire av de seks NUFU-søknadene har allerede fått støtte. To andre ligger svært godt an til å få støtte i 2002. Et Mali-prosjekt vil antakelig uansett bli realisert i en eller annen form, da med støtte fra NORAD, Countess of Luxembourg Foundation (foreløpig tilsagn), Ford Foundation, Mellon Foundation eller europeiske fonds og stiftelser.

Prosjekt nr. 8 over er tilrådd fra det relevante nasjonale departement, og er til behandling i NORAD. Prosjekt 9 vil være avhengig av hva som skjer med søknadene 4 og 8. Prosjektsøknad 10, utgraving/registrering i Jeriko-området, ligger død for tiden av lett forklarlige grunner!

Prosjektsøknad 11 er knyttet opp mot et pågående NUFU-prosjekt, nr.3, mens nr. 12 er et meget solid post.doc.-prosjekt vi har store forhåpninger til, med forbindelse til deler av tematikken i prosjekt 3. Prosjektsøknad 13 er knyttet til NUFU-søknad 7, og begge er nå sikret finansiering.

Totalt sett har SFU etter hvert et betydelig engasjement innen deler av fagfeltet kulturminne, og i mindre utstrekning landskapsforvaltning (Sudan, Palestina, Tanzania, Nepal, Etiopia, Mozambique, Zimbabwe, Mali). Virksomheten er sentrert rundt forskning og kompetanseutvikling i internasjonale prosjekt-samarbeid. SFU representerer for de involverte forskere og kandidater et faglig og ikke minst flerfaglig fristed og møtested, og et administrativt apparat med erfaring i internasjonalt

samarbeid og prosjektstyring. SFU er også administrasjonssted for mye av arbeidet med de tolv kandidatene i Masters' Course in Human Ecology (som også har sin undervisning og lesesal ved SFU) og tre studenter fra Masters' Course in Archaeology (som vi i mange henseender inkluderer i "vår" studentgruppe uten egentlig å ha ansvar for eller godtgjøring til disse, jfr. prof. Randi Håland).

SFU har brukt betydelige ressurser i form av finansiell støtte og eget personale for å støtte forskere som kommer hit med sine prosjektideer innen i vid forstand cultural heritage. Vi mener derfor å kunne bidra i det videre arbeidet med UiBs forskning og evt. utdanning i kulturminne og landskapsforvaltning ved UiB.